

Nemůžeme se nečinně dívat

Okrajoví politici, kteří by rádi přičichli k moci, se chytají kdejakého stébla, po němž by teoreticky mohli vyšplhat až do výšin vládní politiky. Je politováníhodné, že se o něj často přetahují i s politiky etablovanými, kteří se rádi svezou na vlně negativních nálad ve strachu, aby jim neujel vlak. Oním pomyslným stéblem je toto léto odpor k uprchlíkům. Není to tak dlouho, co podobným způsobem zafungovali Romové, „nepřizpůsobiví“, bezdomovci, „líní Řekové“ či muslimové.

Fašizující nálady se opět prohnaly českými ulicemi. A i když nenávistné zástupy tvoří z větší (jako tomu bylo v Brně) či menší části známí neonacisté, pivní rasisté a chuligáni vybíjející se na fotbalových stadionech i mimo ně, přidávají se i další. A proč se tak bojí uprchlíků, když velmi často žádného ani nepotkali, natož aby s nimi mluvili a vyslechli jejich příběhy o tom, proč se odhodlali k tak drastickému rozhodnutí, jako je opuštění domova a cesta do neznáma?

„Nemůžeme se nečinně dívat na stovky lidí s dětmi, jak chodí ulicemi a leží na ulicích, a nechat je umírat ve slunci.“ Vždyť pro tyhle imigranty máme připravené šibenice. Tak by pokračoval citát, pokud by ho pronesl některý z těch hrdých českých rasistů, co se realizují na facebooku nebo v davu sešikovaném nějakým zdejším populistou nebo otevřeným fašistou. Citát našťástí končí jinak, protože jeho autorem není fašistický tlučuba, ale

obyčejný člověk, který pomáhá jiným obyčejným lidem. Odehrává se to v Řecku, a hned dodejme, že ani tam to není beztravné - tak jako není beztravné postavit se u nás proti davu se šibenicemi. V Řecku vám za organizování provizorních středisek pro uprchlíky hrozí paragraf za pašování lidí, v Česku vás napadne policie, jejímž úkolem je chránit svobodu slova rasistů.

Ti, kteří přichází v Řecku a v Itálii s uprchlíky do styku, se snaží pomáhat. Mají totiž před sebou lidské bytosti, které mají velmi pádné důvody pro útěk před válkou, násilím a bídou. Starosta sicilského městečka, kde se nachází tisíce uprchlíků, nabádá zbytek Evropy, aby se přišel podívat, že je možné a potřebné pomáhat, že veškerá demonizace příchozích je vylhaná a že při pohledu do očí lidem na útěku je prostě nemůžete jen tak nenávidět.

V Česku se straší uprchlickou tsunami. Náš komplex vazalů obohacený sociální a ekonomickou krizí je živnou půdou pro populismus. Populismus je zase věrně provázen fašismem. Je asi jen otázkou času, než o sobě zdejší slušní rasisté (jak se někteří Češi začali jen tak mezi řečí sami označovat v rámci protiromských nálad) začnou stejně samozřejmě říkat, že jsou fašisté (tentokrát tak potvrdí svůj statut lepších lidí vůči uprchlíkům). A je smutné, že jen pár jich bude opravdu tušit, co tím vlastně říkají. Protože řada z těch nemyslicích pa-

poušků by člověku umírajícímu na ulici pomohla, kdyby se v takové situaci ocitla.

To, že jejich strach se obrací iracionálně v nenávist vůči cizímu, neznamena, že nemá reálný základ v sociální realitě, kterou žijí. Jsou to lidé, kteří uvěřili v utopii toho, že bez „cizích“ bychom si s problémy dokázali poradit. A přitom je tak jako tak od pádu na dno dělí jen několik platů, o práci můžou kdykoliv přijít a jedno zaměstnání jim k důstojnému životu mnohdy nestačí.

Zdejší frustrace je spojená s tím, že nejsme skutečnou součástí „Západu“, jak nám slibovali. A tak je tato frustrace kompenzována přijetím koloniálního myšlení i bez kolonií, tzn. vyzdvihováním hodnot „našich“ (a jaké to vůbec jsou?) proti podřadným hodnotám „cizích“, „podřadných“, „zaostalých“.

Budeme-li však skutečně radikální, tedy půjdeme ke kořenu věci, zjistíme, že izolování se od obětí beránek či jejich likvidace ničemu nepomůže. Náš strach a frustrace jsou dány našimi materiálními podmínkami, a ty nejsou určovány žádnými menšinami, nýbrž kapitalistickými vztahy.

Budme radikální - pojďme ke kořenu věci. Postavme se kapitalismu. Budme lidmi a chovejme se podle toho: přiznejme lidství i „jiným“. Ke dnu nás nestahují ti, kteří už na něm jsou, ale tlačí nás na něj ti, kterým rostou miliardová konta.